

ด่วนที่สุด

บันทึกข้อความ

สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตร เขตที่ ๒
เลขที่รับ..... ๒๓๓๒
รับที่รับ..... ศ.ศ. พ.ศ. ๒๕๖๘
เวลา..... ๑๓.๑๓ น.

ส่วนราชการ สำนักงานเลขานุการกรม กลุ่มสารบรรณ โทร/โทรสาร ๐-๒๕๓๙ ๙๐๕๔

ที่ กษ ๐๙๐๑/ ๖ ๓๒๓

วันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ส่งข้อมูลเตือนภัยการเกษตร ระหว่างวันที่ ๑๔ - ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๖๘

เรียน ผอ.กอง/สถาบัน/สำนัก/ศทส./สวพ.๑-๘/สชช./กพร./กตณ./สนก./กวม./กปร./กกย./ลก.

ด้วยกรมวิชาการเกษตรได้มอบหมายให้สำนักงานเลขานุการกรมจัดทำข้อมูล “เตือนภัยการเกษตร” โดยรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อม สภาพอากาศที่เกิดขึ้นในแต่ละสัปดาห์ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อพืชชนิดต่างๆ การเกิดโรคระบาดในพืช การระบาดของแมลงศัตรูพืช ตลอดจนข้อสังเกตข้อควรระวัง แนวทางแก้ไข/ป้องกัน เพื่อเผยแพร่ให้กับเจ้าหน้าที่ภาครัฐ ภาคเอกชน เกษตรกร ผู้ประกอบการ สื่อมวลชน หรือผู้เกี่ยวข้องได้ทราบเป็นประจำทุก ๒ สัปดาห์

สำนักงานเลขานุการกรมขอส่งข้อมูล “เตือนภัยการเกษตร” ระหว่าง ๑๔ - ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๖๘ ตาม QR Code แนบท้ายหนังสือฉบับนี้ มาเพื่อใช้ประโยชน์ในหน่วยงานของท่านและประชาสัมพันธ์ให้ผู้เกี่ยวข้องทราบโดยทั่วถึง ในการนี้ ขอให้ สวพ. ๑ - ๘ และศูนย์เครือข่าย ส่งข้อมูลเตือนภัยการเกษตรให้ศูนย์เรียนรู้เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร และศูนย์อำนวยการเฉพาะกิจแก้ปัญหาวิกฤตภัยแล้งระดับจังหวัด ซึ่งมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้อำนวยการศูนย์ ในพื้นที่จังหวัดที่รับผิดชอบเพื่อทราบและใช้ประโยชน์ต่อไปด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาดำเนินการ

(นายชนาคลย์ สัตตณภัทร)

เลขานุการกรม

ที่ กษ ๐๙๐๑/ ๖ ๓๒๓

เรียน ผอ.สวพ./กลุ่ม

☒ เพื่อทราบ

☐ เพื่อพิจารณา

☐ เพื่อทราบและดำเนินการ

☐ เพื่อทราบและถือปฏิบัติ

<https://qr.me-qr.com/INMcO1QQ>

ข้อมูลเตือนภัยการเกษตร ระหว่างวันที่ ๑๔ - ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๖๘

๑๔ พ.ค. ๒๕๖๘

(นายธงชัย คำโคตร)

เตือนภัยการเกษตร
ช่วงวันที่ 14 – 27 พฤษภาคม 2568

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
อากาศร้อนและมีฝนตกบางพื้นที่	1. พริก	ทุกระยะการเจริญเติบโต	1. โรคใบหงิกเหี่ยว พริก (เชื้อไวรัส <i>Pepper yellow leaf curl virus</i> : PeYLCV)	พบอาการใบหงิกเหลืองหรือขาวซีด ใบโค้งงอ หักย่น บิดเบี้ยว ยอดเป็นกระจุก อาจพบอาการเส้นใบย่อยมีสีเหลืองและसानเป็นร่างแหบริเวณเนื้อใบร่วมด้วย ต้นแคระแกร็น ผลพริกต่าง บิดเบี้ยว และมีขนาดเล็กผิดปกติ	1. ใช้พันธุ์ต้านทานโรค 2. ไม่ให้นำเมล็ดพริกจากต้นที่เป็นโรค มาเพาะขยายพันธุ์ 3. ควรเพาะกลัพริกในมุ้งกันแมลง และคัดเลือกกลัพริกที่แข็งแรงและไม่เป็นโรคมาปลูก 4. หมั่นกำจัดวัชพืชในแปลงและรอบแปลงปลูก เพื่อลดแหล่งสะสมของเชื้อไวรัสและแมลงพาหะ เช่น สบแครงสาบกา กะเม็ง หย้ายาง และกระทกรก 5. ตรวจแปลงปลูกอย่างสม่ำเสมอ หากพบพริกที่แสดงอาการของโรคให้ถอนและนำไปทำลาย หรือฝังดินนอกแปลงทันที 6. เชื้อไวรัสสาเหตุโรครูปพืช ยังไม่มีสารป้องกันกำจัดโดยตรง แต่ป้องกันการระบาดของโรคได้โดยพ่นสารฆ่าแมลงหิวขาฆ่าสุซึ่งเป็นพาหะนำโรค เช่น สารสไปโรมีซีเฟน 24% SC อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
					1. ฟ้าผ่า ไตรซีน 50% WG อัตรา 10 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ บูโพรเพซิน 40% SC อัตรา 40 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ อะซีทามิพริค 20% SP อัตรา 20 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ อิมิดาโคลพริค 10% SL อัตรา 40 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ฟิโพรนิล 5% SC อัตรา 40 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร 7. ไม่ปลูกพืชที่เป็นพืชอาศัยของเชื้อสาเหตุโรค ได้แก่ มะเขือต่าง ๆ ยาสูบ แตงกวา ฟักทอง บวบเหลี่ยม และ มะระจีน เป็นต้น ใกล้เคียงปลูกพริก 8. ในพื้นที่ที่มีการระบาดของโรครุนแรง ควรปลูกพืชหมุนเวียนชนิดอื่น ที่ไม่ใช่พืชอาศัยของเชื้อสาเหตุโรค เพื่อตัดวงจรของโรค
			2. โรคใบด่างจุดวงแหวนเนื้อเยื่อตาย (เชื้อไวรัส Tomato necrotic ringspot virus)	พบอาการใบด่างสีเขียวเข้มสลับเขียวอ่อน เกิดอาการจุดวงแหวนบนเนื้อใบ และยังพบอาการแผลเนื้อเยื่อตายสีน้ำตาลทั้งบนผลพริกใบ และกิ่งก้าน ต้นแคระแกร็นไม่เจริญเติบโต	1. ใช้พันธุ์ต้านทานโรค 2. ไม่นำเมล็ดพริกจากต้นที่เป็นโรค มาเพาะขยายพันธุ์ 3. ควรเพาะกล้าพริกในมุ้งกันแมลง และคัดเลือกกล้าพริกที่แข็งแรงและไม่เป็นโรคมาปลูก 4. หมั่นกำจัดวัชพืชในแปลงและรอบแปลงปลูก

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดขึ้นในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
					เพื่อลดแหล่งสะสมของเชื้อไวรัสและแมลงพาหะ เช่น สาบแรังสาบกา กะเม็ง หนุ่ยยาง และกระทกรก 5. ตรวจแปลงปลูกอย่างสม่ำเสมอ หากพบพริกที่แสดงอาการของโรคให้ถอนและนำไปทำลาย หรือฝังดินนอกแปลงทันที 6. เชื้อไวรัสสาเหตุโรครักษา ยังไม่มีสารป้องกันกำจัดโดยตรง แต่ป้องกันการระบาดของโรคได้โดยพ่นสารฆ่าเชื้อไฟฟริก ซึ่งเป็นพาหะนำโรคนี้นี้ เช่น สาร สไปนีโทแรม 12% SC อัตรา 30 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือไซแอนทรานิลิโพรล 10% OD อัตรา 40 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ สไปโรเมซีเฟน 24% SC อัตรา 30 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ อีมาเมกตินเบนโซเอต 1.92% EC อัตรา 30 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ คลอร์ฟิโนพอร์ 10% SC อัตรา 40 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ฟิโพรนิล 5% SC อัตรา 40 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ อิมิดาโคลพริด 70% WG อัตรา 10 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดขึ้นในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
					7. ไม่ปลูกพืชที่เป็นพืชอาศัยของเชื้อสาเหตุโรคได้แก่ มะเขือต่าง ๆ ยาสูบ แตงกวา พักทอง บวบเหลี่ยม และ มะระจีน เป็นต้น ใกล้เคียงปลูกพริก 8. ในพื้นที่ที่มีการระบาดของโรครุนแรง ควรปลูกพืชหมุนเวียนชนิดอื่น ที่ไม่ใช่พืชอาศัยของเชื้อสาเหตุโรค เพื่อตัดวงจรของโรค
			3. โรคใบด่างซีดพริก (เชื้อไวรัส <i>Capsicum chlorosis virus</i>)	พบอาการจุดขีดเป็นรูปวงแหวนบนเนื้อใบ และบนผลพริก ต้นแคระแกร็นไม่เจริญเติบโต	การป้องกันกำจัดโรค เหมือนโรคใบด่างจุดวงแหวนเนื้อเยื่อตาย
			4. เพลี้ยไฟพริก	ตัวอ่อนและตัวเต็มวัยดูดกินน้ำเลี้ยง จากยอด ใบอ่อน ตาดอก และดอก ทำให้ใบ หรือ ยอดอ่อนหงิก ขอบใบหงิกหรือม้วนขึ้นด้านบน ถ้าเข้าทำลายระยะพริกออกดอก จะทำให้ดอกพริกร่วงไม่ติดผล การทำลายในระยะผล จะทำให้รูปทรงของผลบิดงอ ถ้าการระบาดรุนแรงพืชจะชะงักการเจริญเติบโต หรือแห้งตายในที่สุด มักพบระบาดมากในช่วงอากาศแห้งแล้ง	1. สุ่มสำรวจพริก 100 ยอดต่อไร่ ทุกสัปดาห์ โดยเคาะลงบนแผ่นพลาสติกสีดำ และทำการป้องกันกำจัดเมื่อพบเพลี้ยไฟพริกเฉลี่ยมากกว่า 5 ตัวต่อยอด ในขั้นต้นควรเพิ่มความชื้นโดยการให้น้ำ อย่างน้อยให้พืชขาดน้ำ เพราะจะทำให้พืชอ่อนแอ และเพลี้ยไฟพริกจะระบาดอย่างรวดเร็ว 2. ใช้สารฆ่าแมลงที่มีประสิทธิภาพในการป้องกันกำจัด เช่น สไปนีโทแรม 12% SC

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดขึ้นในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	รายการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
					อัตรา 30 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไฮแอนด์รา นิลโฟรล 10% OD อัตรา 40 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ สไปรมิซิเฟน 24% SC อัตรา 30 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ อีมาเมกตินเบนโซเอต 1.92% EC อัตรา 30 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ คลอร์ฟิโนฟอส 10% SC อัตรา 40 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ฟิโพรนิล 5% SC อัตรา 40 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ อิมิดาโคลพริด 70% WG อัตรา 10 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร **** ขณะพ่นสารควรปรับหัวฉีดให้เป็นฝอยที่สุด และพ่นให้ทั่วตามส่วนต่าง ๆ ของพืชที่เพื่อย่อยไฟฟริกอาศัยอยู่ กรณีระบาดรุนแรง โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อสภาพอากาศแห้งแล้ง ควรใช้ปุ๋ยทางใบ เพื่อช่วยให้ต้นพริกฟื้นตัวจากการการใบหงิกได้ดีและเร็วยิ่งขึ้น
		5. แผลงหรือขาวยาสูบ		ตัวอ่อนและตัวเต็มวัยดูดกินน้ำเลี้ยงบริเวณใบ และเป็นพาหะนำโรคที่เกิดจากไวรัส ทำให้ใบพริกหงิก ซีดต่าง หรือใบหงิกเหลือง	ใช้สารฆ่าแมลงที่มีประสิทธิภาพ เช่น สไปรมิซิเฟน 24% SC อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไพเมโทรซีน 50% WG อัตรา 10

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดขึ้นในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
				ยอดไม่เจริญ และต้นพริกไม่สมบูรณ์ ผลพริกที่ได้ไม่มีคุณภาพ	กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ บูโพรเพซิน 40% SC อัตรา 40 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ อะซีทามิพริด 20% SP อัตรา 20 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ อิมิดาโคลพริด 10% SL อัตรา 40 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ฟิโพรนิล 5% SC อัตรา 40 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร พ่นให้ทั่ว โดยเฉพาะใบล่าง เมื่อพบการระบาด
2. ทุกลา	ออกดอก		เพลี้ยไฟพริก	ตัวอ่อน และตัวเต็มวัยจะใช้ปากแทงดูดกินน้ำเลี้ยงจากบริเวณยอดอ่อน ทำให้ยอดอ่อนมีลักษณะหงิกงอ มีรอยสีน้ำตาลดำ เหี่ยวแห้ง ถ้าทำลายส่วนดอกจะทำให้ดอกแคระแกร็น หรือทำให้กลีบดอกมีสีน้ำตาลไหม้ไม่ได้คุณภาพตามความต้องการของตลาด	พ่นสารฆ่าแมลงที่มีประสิทธิภาพในการป้องกันกำจัดเพลี้ยไฟพริกในแปลงทุกลา หรือ พืชอาหารรอบ ๆ แปลง เมื่อพบการระบาด เช่น สไปนีโทแรม 12% SC อัตรา 10 - 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไซแอนทรามิโนลโฟสเฟต 10% OD อัตรา 40 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ คลอร์ฟินาเพอร์ 10% SC อัตรา 30 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ฟิโพรนิล 5% SC อัตรา 30 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร
3. มะพร้าว น้ำหอม	เริ่มออกดอก (ก่อนจันทาน) - ติดผล (หลังจันทาน)		1. ผลกระทบจากภัยแล้ง	อาการใบย่อยเหี่ยว ทางใบลุกลง ใบแห้งหักพับลง ดอกร่วง ผลเหี่ยว ผลร่วง ผลแตก หลังช่อดอกบานจะมีผลต่อการติดผล และการหลุดร่วงของผล ผลไม่สมบูรณ์ ได้ผล	1. ควรมี แหล่งน้ำ 10 เปอร์เซ็นต์ของพื้นที่ปลูกมะพร้าว เพื่อให้น้ำอย่างสม่ำเสมอ และควรให้น้ำในช่วงเช้า 2. ใช้มิมิสปริงเกลอร์ ให้น้ำในทรงพุ่ม เพื่อเพิ่ม

สภาพแวดล้อม/สภาพ อากาศที่เกิดขึ้นในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจ เกิดผลกระทบ	ระยะการ เจริญเติบโตของ พืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/ อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
				ขนาดเล็ก มีเนื้องอก และเนื้องอกกว่า ผลสีม่วง การติดผลลดลง ขะงักการเจริญเติบโต	ความชื้นสัมพัทธ์ ภายในแปลงมะพร้าวไม่ควร ต่ำกว่า 70 เปอร์เซนต์ ช่วยป้องกันและแก้ไข ปัญหาเกิดความเครียดจากการขาดน้ำและ อุณหภูมิสูงจากสภาพอากาศของมะพร้าวได้ 3. ใส่ปุ๋ยเคมีและปุ๋ยอินทรีย์ บำรุงต้นใน ปริมาณน้อยแต่บ่อยครั้ง สม่ำเสมอ เพื่อให้ต้น สมบูรณ์ และมีดอกตัวเมียที่สมบูรณ์ จะติดผล มากขึ้น ช่วยให้การขยายขนาดผลเป็นไป ตามปกติ 4. ตัดทวงใบ เพื่อลดการคายน้ำและสงวนธาตุ อาหารในช่วงแล้ง ตัดทวงใบแก่แห้งลักษณะ ใบย่อยเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาล ทางใบสู่ลง หรือ ห้อยขนานลำต้นใบย่อยเปลี่ยนเป็นสีเหลืองถึง เหลืองอมน้ำตาลไม่รองรับทะลายมะพร้าว 5. การคลุมดิน ใช้วัสดุคลุมดิน เช่น ทางมะพร้าว หญ้าแห้ง หรือการปลูกพืชคลุม ดินเพื่อรักษาความชื้นในดิน และหากปลูกพืช คลุมดินตระกูลถั่วจะช่วยเพิ่มธาตุไนโตรเจนได้ อีกด้วย เอกสารอ้างอิง : การเพิ่มประสิทธิภาพการ

สภาพแวดล้อม/สภาพ อากาศที่เกิดขึ้นในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจ เกิดผลกระทบ	ระยะการ เจริญเติบโตของ พืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/ อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
					หากยังพบอาการลุกลาย ให้เปลี่ยนชนิดสารฆ่าไร ตามกลุ่มสารออกฤทธิ์ เช่น ไพโรพาร์ไนด์ 30% WP อัตรา 30 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ อะมีทราซ 20% EC อัตรา 40 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ กำมะถันผง 80% WP อัตรา 60 กรัม ต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไพรีดาเบน 20% WP อัตรา 10 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร (กลุ่มงานวิจัยโรและแมลงมุม, สำนักวิจัย พัฒนาการอารักขาพืช)
4. ทุเรียน		ติดผล - เก็บเกี่ยว	ผลกระทบจาก ภัยแล้ง	อาการใบเหลือง ใบแห้ง ใบไหม้ ใบร่วง ยอดเหี่ยว กิ่งแห้ง เหี่ยวเฉา เปลือกคันทิ้ง และลำต้นไหม้ อาการดอกร่วง ผลเหี่ยว ผลร่วง ผลแตก ชะงักการเจริญเติบโต	1. เพิ่มความชื้นในทรงพุ่มโดยการให้น้ำปริมาณ อย่างน้อย 200 ลิตรต่อต้นต่อวัน ด้วยการพ่นน้ำ หรือ ติดสปริงเกลอร์บนต้นทุเรียน ในช่วงที่ เหมาะสม คือ ในช่วงเช้า เวลา 6.00 – 8.00 น. หรือ ช่วงเย็นเวลา 15.00 – 17.00 น. และ เพิ่มเวลาการให้น้ำมากกว่าช่วงเวลาปกติ เพื่อ เป็นการระบายความร้อน ลดอุณหภูมิของ อากาศ และเพิ่มความชื้นให้กับต้นทุเรียน 2. รักษาความชื้นในดิน โดยการคลุมดินด้วย เศษหญ้าหรือวัสดุคลุมโคนต้นทุเรียน 3. ลดการให้ปุ๋ยที่มีไนโตรเจนสูง ในช่วงติดผล

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดขึ้นในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
					เพราะจะกระตุ้นให้พืชแตกใบอ่อนส่งผลให้มีการใช้น้ำมากขึ้น 4. ไม้ผลต่อต้านในปริมาณที่เหมาะสม หากน้ำไม่เพียงพอแต่มีการติดผลมากต้องตัดผลทิ้งบางส่วน เพื่อให้ต้นอยู่รอด รวมทั้งตัดแต่งใบภายในทรงพุ่มออกเพื่อลดการคายน้ำ 5. พ่นด้วยสารเพื่อลดความรุนแรงจากอากาศร้อนและแสง เช่น พ่นสารเคโอลิน (kaolin) หรือ ดินขาวเคโอลิน อัตรา 1 กิโลกรัมต่อน้ำ 200 ลิตร
5. ะโวคาโด		ติดดอก - ผลอ่อน	โรคจุดดำ หรือ โรคแอนแทรคโนส (เชื้อรา <i>Colletotrichum gloeosporioides</i>)	อาการที่ใบ พบจุดแผลสีน้ำตาลเข้ม หากอาการรุนแรงแผลจะขยายตัวอย่างรวดเร็ว ใบจะแห้ง และร่วง อาการที่ก้านใบ กิ่ง และก้านช่อดอก พบแผลจุดหรือขีดสีม่วง ถ้าอาการรุนแรงแผลจะขยายลุกลาม ทำให้ก้านใบและกิ่งแห้ง หากเกิดที่ก้านช่อดอกจะทำให้ช่อดอกเหี่ยวแห้ง หลุดร่วงก่อนติดผล อาการที่ผล ผลอ่อนพบจุดแผลสีน้ำตาลถึงดำ หากอาการรุนแรงผลจะหลุดร่วงก่อนกำหนด	1. กำจัดวัชพืชรอบโคนต้นเพื่อลดความชื้นสะสม 2. หมั่นตรวจแปลงปลูกอย่างสม่ำเสมอ เมื่อพบอาการของโรค ตัดแต่งและเก็บส่วนที่เป็นโรคนำไปทำลายนอกแปลงปลูก เพื่อลดปริมาณเชื้อสาเหตุโรค 3. หากพบเริ่มมีการระบาดของโรค พ่นด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืช เช่น อะซอกซีโสตโรบิน 25% SC อัตรา 10 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ แมนโคเซบ 80%

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
				อาการบนผลแก่ มักพบในระยะใกล้เก็บเกี่ยว และหลังเก็บเกี่ยว พบแผลจุดสีน้ำตาลถึงดำ รูปร่างกลม ต่อมาแผลขยายลุกลามเป็นแผลยุบตัวในเนื้อผล ทำให้ผลเน่า บางครั้งพบเมือกสีส้มซึ่งเป็นส่วนขยายพันธุ์ของเชื้อราสาเหตุโรครูปริเวณผล	WP อัตรา 50 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือโพรคลอราซ 45% EC อัตรา 15 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร พ่นทุก 7 - 10 วัน 4. หลังจากเก็บผลผลิตแล้ว ตัดแต่งกิ่งที่เป็นโรคกิ่งแห้ง และซั้วผลที่ติดอยู่บนต้น นำไปทำลายนอกแปลงปลูก เพื่อลดการสะสมของเชื้อสาเหตุโรค
6. งา		งาเริ่มออกจนถึงอายุ 30 วัน	หนอนห่อใบงา	หนอนห่อใบงาเริ่มเข้าทำลายตั้งแต่งอกจนถึงผิวดิน หนอนจะเข้าทำลายโดยการชักใยดึงใบงามาห่อตัวไว้แล้วกัดกินใบ ถ้าหนอนเข้าทำลายตั้งแต่ต้นอ่อน ต้นงาจะตาย ทำให้ต้องปลูกซ่อมใหม่ เมื่องาได้ขึ้นหนอนจะเข้าทำลายตายอด ดอก ใบ และฝัก ทำให้สูญเสียผลผลิต 27 - 40 เปอร์เซ็นต์	1. ใช้กับดักแสงไฟ ดักตัวเต็มวัย คือ ผีเสื้อกลางคืนไม่ให้มาวางไข่ 2. พ่นสารฆ่าแมลง ไตรอะเซฟอส 40% EC อัตรา 50 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือแลมบ์ดา-ไซฮาโลทริน 2.5% EC อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไซฟลูทริน 10% EC อัตรา 10 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร พ่นเมื่อพบหนอนมากกว่า 2 ตัวต่อแถวงาวาว 1 เมตร หรือ พ่น 3 ครั้ง เมื่ออายุ 5, 20 และ 40 วัน
7. ถั่วลิสง		ทุกระยะการเจริญเติบโต	1. โรคใบจุดสีดำ (เชื้อรา <i>Cercosporidium personatum</i>)	ในระยะแรกพบใบที่อยู่ด้านล่างพบแผลจุดสีดำหรือสีน้ำตาลเข้ม รูปร่างค่อนข้างกลม ขนาดไม่แน่นอน ขอบแผลอาจมีวงสีเหลืองล้อมรอบ หากอาการรุนแรงแผลจะขยายขนาดมากขึ้น	1. หมั่นตรวจแปลงปลูกอย่างสม่ำเสมอ เมื่อพบการระบาดของโรค พ่นด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืช เบนิไมล 50% WP อัตรา 15 - 20 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ แมนโคเซบ 80% WP

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
				ใบเหลือง ขอบใบบิดเบี้ยว ใบไหม้เป็นสีน้ำตาลดำ และร่วงก่อนกำหนด โรคจะลุกลามขึ้นสู่ใบด้านบน บางครั้งอาจพบอาการของโรคบนหัวใจ ก้าน ลำต้น และข้อผัก	อัตรา 20 – 30 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร ทุก 7 – 10 วัน 2. หลังจากการเก็บเกี่ยวผลผลิต ควรทำลายซากถั่วลิสง โดยการเอกลบให้ลึก เพื่อตัดวงจรของเชื้อสาเหตุโรค 3. ในแปลงที่พบการระบาดของโรค ควรปลูกพืชชนิดอื่นหมุนเวียน เช่น ถั่วเหลือง ถั่วเขียว และข้าวโพด เป็นต้น
			2. โรคใบจุดสีน้ำตาล (เชื้อรา <i>Cercospora arachidicola</i>)	ในระยะแรกบนใบที่อยู่ด้านล่างพบแผลจุดสีน้ำตาล ขอบแผลอาจมีวงสีเหลืองล้อมรอบ หากโรครุนแรง อาจพบอาการของโรคบนหัวใจ ก้าน ลำต้น และข้อผัก ทำให้ใบร่วงก่อนกำหนด โรคจะลุกลามขึ้นสู่ใบด้านบน	การป้องกันกำจัดโรค เหมื่อนโรคใบจุดสีน้ำตาล
			3. โรคราสนิม (เชื้อรา <i>Puccinia arachidis</i>)	มักเกิดกับใบแก่ด้านล่างของลำต้นก่อนแล้วลามขึ้นด้านบน อาการเริ่มแรกเป็นแผลจุดสีเหลืองซีด ต่อมาตรงกลางแผลเป็นตุ่มนูนสีน้ำตาลเข้ม รอบแผลมีสีเหลือง ตุ่มนูนจะขยายใหญ่แล้วปริแตกออก เห็นเป็นผงสีน้ำตาลเข้มคล้ายสีสนิม เมื่ออาการรุนแรงจะพบแผลกระจายทั่วทั้งใบ ทำให้ใบเหลืองและหลุดร่วง	1. ปลูกพันธุ์ต้านทานต่อโรค เช่น พันธุ์ กาสินธุ์ 2 2. หมั่นตรวจแปลงปลูกอย่างสม่ำเสมอ เมื่อพบการระบาดของโรค พ่นด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืช คลอโรไทโมล 75% WP อัตรา 40 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือแมนโคเซบ 80% WP อัตรา 30 – 40 กรัม ต่อน้ำ 20 ลิตร ทุก 7 – 10 วัน

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
					3. หลังจากการเก็บเกี่ยวผลผลิต ควรทำลายซากถั่วลิสง โดยการไถกลบให้ลึก เพื่อตัดวงจรของเชื้อสาเหตุโรค 4. ในแปลงที่พบการระบาดของโรค ควรปลูกพืชชนิดอื่นหมุนเวียน เช่น ถั่วเหลือง ถั่วเขียว และข้าวโพด เป็นต้น
	8. ข้าวโพด	เริ่มปลูก - อายุประมาณ 30 วัน	1. โรคราน้ำค้าง (เชื้อรา <i>Peronosclerospora sorghi</i>)	โรคเกิดได้ตั้งแต่ข้าวโพดเริ่มงอก โดยพบจุดเล็ก ๆ สีเขียวอมน้ำในใบอ่อน ต่อมาใบข้าวโพดมีสีเหลืองซีดโดยเฉพาะบริเวณยอด หรือใบลายเป็นทางสีเขียวอ่อนสลับเขียวแก่ ในเวลาเช้าที่มีอากาศค่อนข้างเย็นและความชื้นสูง มักพบส่วนของข้อรา ลักษณะเป็นผงสีขาวจำนวนมาก ด้านใต้ใบ บางครั้งพบยอดข้าวโพดแตกเป็นพุ่ม ต้นแคระแกร็น ข้อดี ไม่มีฝัก หรือมีฝักขนาดเล็ก ก้านฝักมีความยาวมาก หรือมีจำนวนฝักมากกว่าปกติ แต่จะไม่สมบูรณ์ เช่น มีเมล็ดจำนวนน้อย หรือไม่มีเมล็ดเลย **** ข้าวโพดในระยะเริ่มปลูกถึงอายุประมาณ 30 วัน จะอ่อนแอต่อโรคนี้มาก	1. ควรใช้พันธุ์ต้านทาน และคลุกเมล็ดพันธุ์ก่อนปลูกด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืช เมทาแลกซิล 35% DS อัตรา 7 - 10 กรัมต่อเมล็ด 1 กิโลกรัม หรือ เมทาแลกซิล-เอ็ม 35% ES อัตรา 3.5 มิลลิตรต่อเมล็ด 1 กิโลกรัม หรือ ไดเมโทมอร์ฟ 50% WP อัตรา 30 กรัมต่อเมล็ด 1 กิโลกรัม 2. ในแหล่งที่เคยมีการระบาดของโรค หากพบว่ามีสภาพแวดล้อมเหมาะสมต่อการเกิดโรค คือ อุณหภูมิใต้และความชื้นสูง เมื่อข้าวโพดอายุ 5 - 7 วัน ควรพ่นสารป้องกันกำจัดโรคพืช ไดเมโทมอร์ฟ 50% WP อัตรา 20 - 30 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ เมทาแลกซิล 25% WP อัตรา 30 - 40 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร ทุก 7 วัน

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดขึ้นในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
					จำนวน 3 - 4 ครั้ง 3. ถอนต้นที่แสดงอาการของโรคนำไปทำลายนอกแปลงปลูก 4. พื้นที่ที่มีการระบาดของโรคควรปลูกพืชชนิดอื่นหมุนเวียน **** เชื้อสาเหตุโรคสามารถเข้าทำลายได้ตั้งแต่ข้าวโพดเริ่มออก ซึ่งการพ่นสารป้องกันกำจัดโรคพืช หลังจากข้าวโพด อายุ 20 วันขึ้นไป จะไม่สามารถป้องกันกำจัดโรคนี้ได้
		ทุกระยะการเจริญเติบโต	2. โรคใบไหม้แผลใหญ่ (เชื้อรา <i>Exserohilum turcicum</i>)	โรคเกิดได้ทุกส่วนของลำต้นข้าวโพด โดยเฉพาะบนใบ นอกจากนั้นจะพบที่กาบใบ ลำต้น และฝัก โดยเกิดเป็นแผลมีขนาดใหญ่สีเทา หรือสีน้ำตาลแผลมีลักษณะยาวตามใบทั่วทั้งระยะการสุก แผลมีขนาดระหว่าง 2.5-20 เซนติเมตร แผลที่เกิดขึ้นในใบ อาจเกิดเดี่ยว ๆ หรือหลายแผลซ้อนรวมกันขยายเป็นขนาดใหญ่ ถ้าแผลขยายรวมกันมาก ๆ จะทำให้ใบแห้งตายได้ ในสภาพไร่พบที่ส่วนล่างของข้าวโพดก่อนแล้วอาการจะพัฒนาไปส่วนบนของต้นข้าวโพด	1. ควรใช้พันธุ์ต้านทานโรค 2. ไม่ปลูกข้าวโพดหนาแน่น เพื่อให้มีการระบายอากาศดี 3. ไม่ควรใช้ปุ๋ยไนโตรเจนในปริมาณสูงเกินไป 4. หมั่นตรวจแปลงปลูกอย่างสม่ำเสมอ เมื่อพบการระบาดของโรค พ่นด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืช โพรคลอราซ 45% EW อัตรา 30 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไดฟิโนโคนาโซล + อะซอกซีสโตรบิน 12.5% + 20% SC อัตรา 10 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ อะซอกซีสโตรบิน

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดขึ้นในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
				เมื่อมีความชื้นสูงจะพบสปอร์สีดำบนแผลโรคนี้พบได้ตลอดฤดูเพาะปลูก ในพันธุ์อ่อนแออาการของโรคจะรุนแรงทำให้ผลผลิตลดลง	25% SC อัตรา 10 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไพราโคลสโตรบิน 25% SC อัตรา 10 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร ทุก 7 วัน ไม่ควรพ่นสารชนิดใดชนิดหนึ่งต่อเนื่องกันเป็นเวลานาน ควรใช้สลับชนิด เพื่อป้องกันการดื้อยาของเชื้อราสาเหตุโรค 5. ทำลายเศษซากพืชที่เป็นโรค เนื่องจากเชื้อราสาเหตุโรคสามารถอยู่บนเศษซากพืชข้ามฤดูได้ 6. พื้นที่ที่มีการระบาดของโรคควรปลูกพืชชนิดอื่นหมุนเวียน

รายงาน : สถาบันวิจัยพืชสวน (นางสาวทิวา บุปผาประเสริฐ) ข้อมูลจาก : สวส, ศวส, ศรีสเกษ, ศวพ.ราชบุรี, ศวส. ชุมพร, สวพ.6 และ ศวส.เพชรบูรณ์)

: สถาบันวิจัยพืชไร่และพืชทดแทนพลังงาน (นางสาวสุรรัตน์ ทองคำ) ข้อมูลจาก : กลุ่มวิชาการ ศูนย์วิจัยพืชไร่อุบลราชธานี

: กลุ่มวิจัยโรคพืช สำนักวิจัยพัฒนาการอารักขาพืช

ผู้กลั่นกรอง : สำนักวิจัยพัฒนาการอารักขาพืช และสถาบันวิจัยพืชสวน